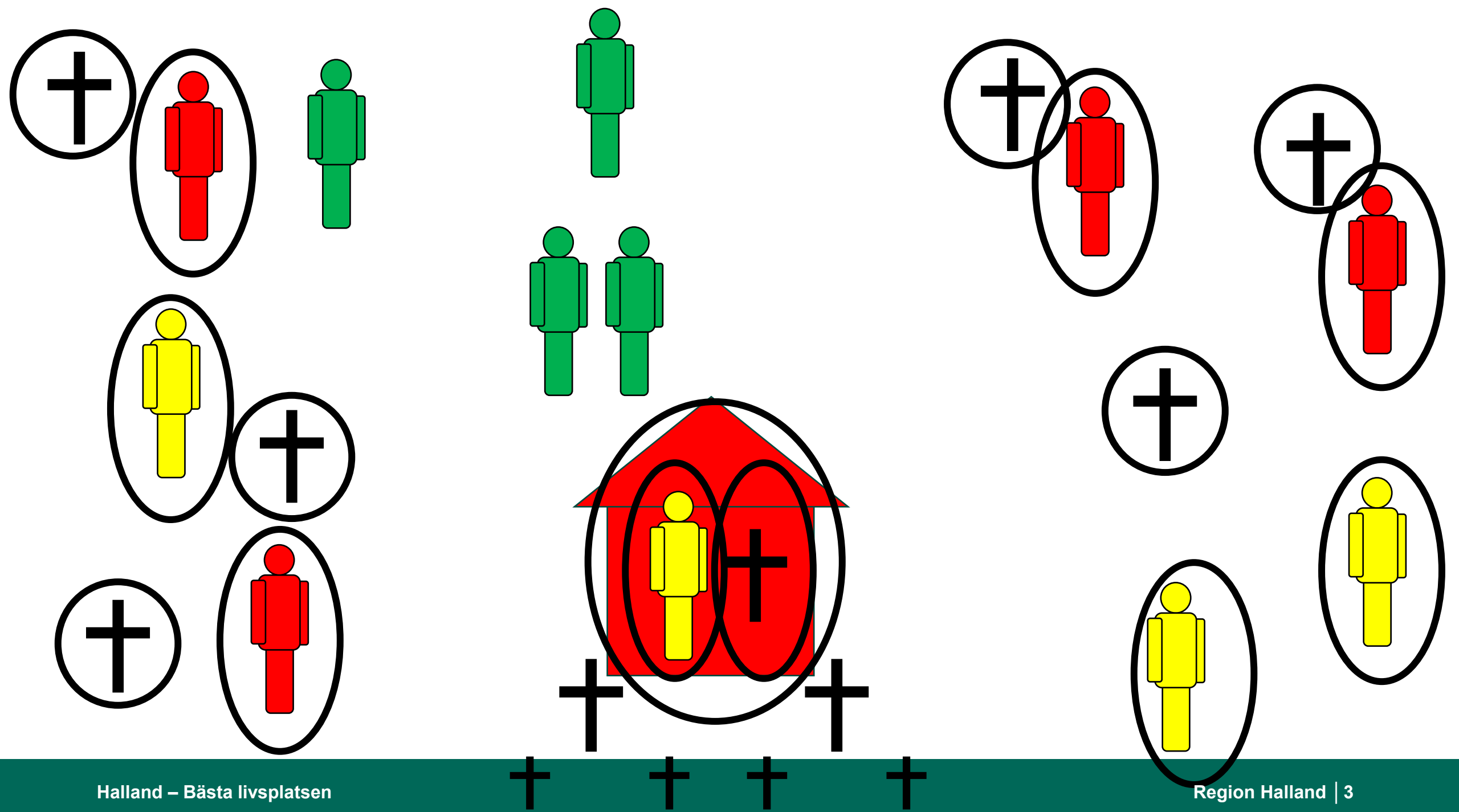

Niklas Nygren, Överläkare | Minnesmottagningen Halmstad | niklas.nygren@regionhalland.se

Läkemedelskommittén – Seminarium 3 – Tema psykiatri – September 2022

Den äldrepsykiatriska patienten

Komplexitet

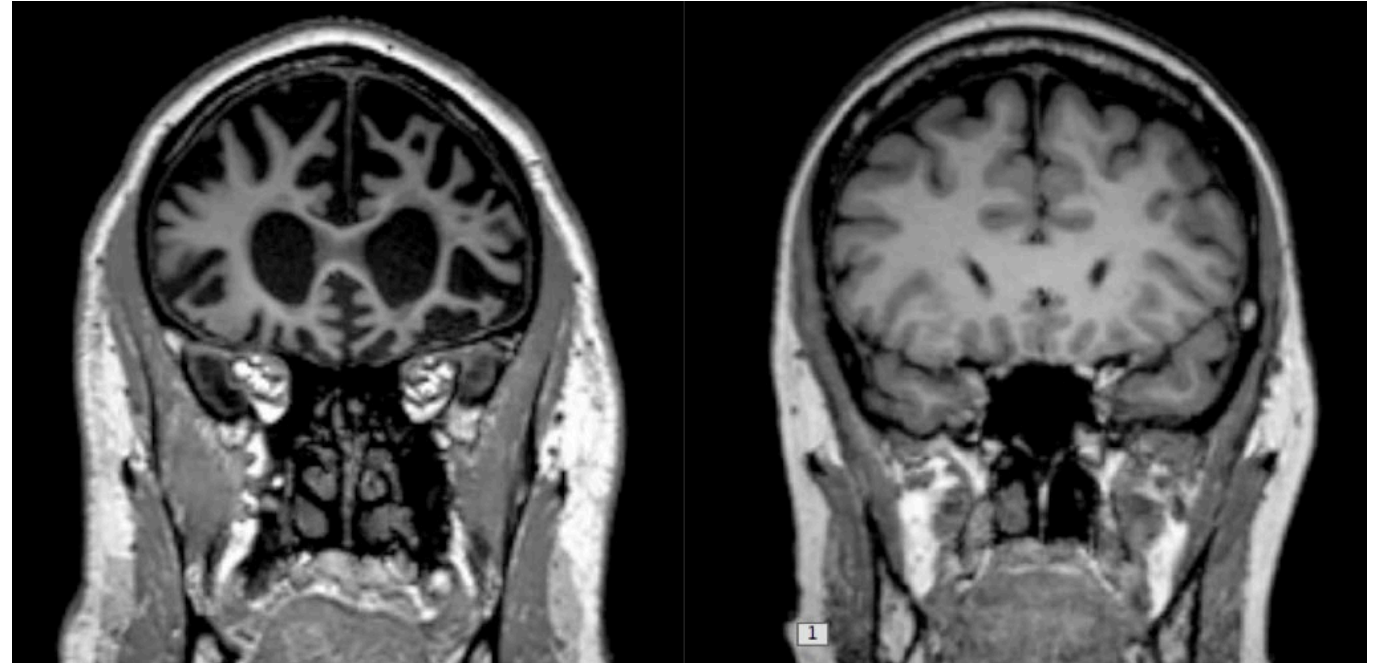
”

Äldrepsykiatriska tillstånd är ofta komplicerade och inflätade i varandra.

Underliggande somatisk sjukdom

Hjärnan och kroppen

- Hjärtkärlsjukdom
- Cerebrovaskulär sjukdom
- Demenssjukdom
- Diabetes
- Bristtillstånd

Helheten

Pusselbitar för att skapa en bild

- Social anamnes. Då och nu.
- Relationer
- Ekonomi
- Andlighet och tro
- Missbruk
- Skol- och yrkesutbildning
- Yrkesanamnes
- "Typiskt dygn"
- Funktionsförmåga - ADL
- Coping-förmåga
- Premorbid personlighet
- Aktuella livshändelser

Utredning, diagnostik och behandling

Kroppen

- Somatisk undersökning, inkl neurologiskt status
- Kognitiv testning
- Lab - "Inkomststatus"/"nybesök"
- Hjärnavbildning?
- Läkemedelsanamnes

Depression

”

Depression hos äldre är en annorlunda sjukdom än hos yngre, trots att symtom och behandling är likartade. Det betyder att de gränser för sjukdom som man bestämt sig för hos yngre inte utan vidare kan överföras till äldre.

Psyiskt status, anamnes och diagnostik

- Heterogen sjukdom
- Symptombilden skiljer sig från yngre
- Sömnstörningar
- Känsla av värdelöshet och skuld
- Sänkt stämningsläge uppvisas inte alltid
- Irritabilitet
- Subjektiva minnesproblem
- Inaktivitet
- Somatisering

Suicidalitet

- En fjärdedel av suicid i Sverige görs i åldersgruppen 65 år och äldre
- Suicid vid mildare depression
- Personlighetsfaktorer
- Litet socialt nätverk
- Förlust av partner
- Fysisk sjukdom
- Vanföreställningar kring kroppsliga sjukdomar

Icke-farmakologisk behandling

- Fysisk aktivitet
- Psykosociala insatser
- Ta emot hjälp
- Arbetsterapeutisk bedömning
- Kuratorskontakt
- Med mer, med mera

Psykoterapi

- Olika resultat från olika studier
- KBT har visat effekt vid depression
- Reminiscensterapi liknande effekt som KBT
- Likvärdig effekt hos äldre och yngre
- IPT har visat effekt i tillägg till läkemedel

Behandling med läkemedel

- Kunskapsläget begränsat
- Hjärnan förändras med åldern
- Lägre doser
- Längre tid innan effekt
- Biverkningar
- Interaktioner
- FASS

ECT

- Generellt små risker
- Svår eller **terapirefraktär** depression
- Eventuellt glesare behandlingsintervall
- Större risk för förvirringstillstånd än hos yngre
- Problem med återfall
- Underhållsbehandling

Ångest

Ångest

- Ångest vid depression
- Depression av ångest
- Samma diagnoser
- Ångest vid somatisk sjukdom
- Akatisi
- Kognitiv nedsättning

Behandling

- SSRI
- Benzodiazepiner
- Pregabalin
- Psykoterapi

Psykotiska symptom

Insjuknande vid hög ålder

- Schizofreni, VLOSP
- Tidigt symptom på demens
- Skiljer sig från insjuknande vid yngre ålder
- Psykotiska symptom vid affektiv sjukdom.
- Somatisk sjukdom
- Syn och hörsel

Behandling

- Biverkningar, antikolinerga och extrapyramidala
- Låga doser
- Risperdal
- Olanzapin
- Quetiapin
- Aripiprazol
- Klozapin

Övriga diagnoser

Den (äldre)psykiatriska patienten

- Samma diagnosspektrum som hos övriga befolkningen
- PTSD
- Neuropsykiatriska diagnoser
- Personlighetsstörningar
- Osv

Samverkan

Samarbetspartners

- Primärvården
- Specialitetsmottagningar
- Hemsjukvård och hemtjänst
- Anhöriga och närstående
- Ring och diskutera

**Hur tar man sig an en
äldrepsykiatrisk patient?**

Vidare läsning

När funderingar uppkommer

- [SPF-kliniska-riktlinjer-om-äldrepsykiatri.pdf \(svenskpsykiatri.se\)](#)
- [Depression hos äldre - Internetmedicin](#)
- [Terapirekommendationer Halland \(regionhalland.se\)](#)
- [Sköra äldre och läkemedel - Internetmedicin](#)

Tack för att ni lyssnat!